

شمشیر دوله رمزگذاری پیام‌ها؛ دردسر داعش برای تلگرام

تلگرام که با رمزگذاری پیام‌های آنلاین و تمرکز بر حریم خصوصی به اپلیکیشن محبوب در دنیای پیام‌رسانی بدل شده، حالا در پی فاجعه پاریس و بهره‌گیری تروریست‌های داعش از این سرویس، با دردسری بزرگ مواجه شده است.

آران نیوز - در پی انتشار خبرهایی درباره احتمال سوءاستفاده تروریست‌ها از اپلیکیشن تلگرام برای هماهنگی حملات مرگ‌بار پاریس و نیز استفاده از کانال‌های عمومی این سرویس برای ارباب و پروپاگاندا، حالا بار دیگر هم رمزگذاری پیام‌ها در دنیای آنلاین آماج انتقادات سیاستمداران قرار گرفته است. این انتقادات متوجه امکاناتی نظیر کانال‌های عمومی تلگرام نیز هستند. امکاناتی که می‌تواند تریبون آزاد برای همه کاربران در هر نقطه‌ای از جهان باشند، از جمله شبکه‌های تروریستی و جنایتکارانی که از مدت‌ها پیش بهره‌گیری هوشمندانه از سرویس‌های آنلاین را آغاز کرده‌اند.

تلگرام در واکنش به انتقادات گسترده و فشارهای فزاینده سیاسی در روزهای پس از حملات تروریستی داعش در پاریس، با انتشار بیانی‌های اعلام کرد که ۷۸ کانال عمومی مرتبط با "دولت اسلامی" را که به ۱۲ زبان فعالیت می‌کردند، کشف و بلاک کرده است.

با این حال پاول دوروف، بنیان‌گذار ۳۱ ساله این کمپانی که از حامیان سرسخت حریم خصوصی است، به تصریح گفته که «اگرچه کانال‌های عمومی تروریست‌ها مسدود شده، اما سیاست‌های این کمپانی در قبال پیام‌های خصوصی و رمزگذاری آنها تغییری نخواهد کرد» و تلگرام چت‌های خصوصی را "قلمرو خصوصی" کاربران می‌داند و به هرگونه درخواست دولت‌ها پیرامون این قلمرو خصوصی بی‌اعتنا خواهد بود.

مهم‌ترین ویژگی اپلیکیشن تلگرام، رمزگذاری تمام‌عیار و ته به ته (end-to-end) پیام‌های خصوصی است؛ این یعنی غیر از فرستنده و گیرنده پیام، هیچ شخص یا برنامه تجسسی در میانه راه، حتی روی سرورهای تلگرام، نمی‌تواند از هیچ راه و روشی از محتوای پیام‌های ارسالی باخبر شوند یا پیام‌ها را پس از ارسال بررسی کنند.

حضور زیرکانه داعش در وب

امکان تاسیس کانال‌های عمومی هم از دو ماه پیش در تلگرام فعال شده و به گفته متخصصان امنیتی از همان زمان در پی سرکوب حساب‌های کاربری داعش و حامیانش در توییتر، به مهم‌ترین پایگاه ارتباطی داعش برای انتشار خبرها و ویدئوهای مرتبط با این گروه تبدیل شده است. تلگرام برای داعش نه تنها پلتفرم مهمی برای ترویج عقاید و ارباب عمومی است، بلکه فعالان رسانه‌ای این شبکه تروریستی از آن برای استخدام تروریست‌های بالقوه هم بهره می‌گیرند.

آنها از طریق همین کانال‌های تلگرام برای نخستین بار اعلام کردند که مسئولیت حملات تروریستی پاریس با ۱۲۹ کشته و صدها زخمی را برعهده می‌گیرند. در حادثه سقوط هواپیمای روسیه در مصر هم که ۲۲۴ کشته بر جای گذاشت، داعش از کانال تلگرام پیام خود را به جهان مخابره کرد.

پروندهای سنگین علیه رمزگذاری داده‌ها و حریم خصوصی

موسسه تحقیقات رسانه‌ای خاورمیانه اعلام کرده که داعشی‌ها و برخی دیگر از گروه‌های تروریستی از جمله القاعده، علاوه بر بهره‌گیری از کانال‌های عمومی تلگرام، از پیام‌های رمزگذاری شده هم برای ارتباط میان اعضای این شبکه‌ها و هماهنگی حملات تروریستی استفاده می‌کنند. از آنجایی که امکان رهگیری کاربرانی که از این رمزگذاری استفاده می‌کنند وجود ندارد، محافل امنیتی و اطلاعاتی با استناد به این تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها، در تلاش‌اند تا موانعی جدی بر سر راه رمزگذاری ته به ته و تمام‌عیار پیام‌ها ایجاد کنند.

امکان رمزگذاری تمام‌عیار پیام‌ها و داده‌ها علاوه بر تلگرام، از سوی سرویس‌هایی نظیر آی‌مسج اپل، واتس‌آپ، کریپتوتکت و چندین سرویس دیگر هم ارائه می‌شود، اما علت استقبال داعشی‌ها از تلگرام احتمالاً به این دلیل است که این کمپانی و سرورهای آن برخلاف بسیاری سرویس‌های مشابه، نه در آمریکا، که در برلین مستقرند.

مبارزه آلمان با سلفی‌ها در دنیای مجازی

برخی از سیاستمداران آمریکایی انگشت اتهام را به سوی ادوارد اسنودن نشانه گرفته‌اند. به اعتقاد آنها افشاگری‌های اسنودن درباره روش‌های گوناگون جمع‌آوری اطلاعات از سوی سرویس‌های امنیتی باعث شده که احاطه این سرویس‌ها بر تروریست‌ها از دست برود و "فضا برای آنها تاریک شود." جیمز وولسی، رئیس پیشین سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) حتی گفته که «دستان اسنودن به خون (قربانیان حادثه پاریس) آلوده است» چرا که او با افشاگری‌هایش جامعه اطلاعاتی را تضعیف کرده و امکان رهگیری تروریست‌ها را از بین برده است.

با وجود بیش از یک میلیارد گوشی هوشمند مبتنی بر اندروید و iOS در جهان که امکان استفاده از اپلیکیشن‌های پیام‌رسان را دارند، حالا سرویس‌های امنیتی در جست‌وجوی راهی برای نفوذ به این سرویس‌ها هستند. بسیاری از سیاستمداران در اروپا و آمریکا رمزگذاری را تهدیدی علیه امنیت ملی می‌دانند، چون کار ارتباط و هماهنگی را برای تروریست‌ها بسیار ساده و کار رهگیری و تجسس را برای سرویس‌های امنیتی و اطلاعاتی بسیار پیچیده و پرچالش می‌کند.

مقاومت تلگرام در برابر فشارهای سیاسی با تاکید بر حریم خصوصی

مجله "وایرد" به تازگی توانسته به سندی ۳۴ صفحه‌ای درباره امنیت دیجیتال دست پیدا کند که به عنوان راهنمای امنیتی از سوی

بسیاری از اعضای شبکه تروریستی "دولت اسلامی" مورد استفاده قرار می‌گیرد. بر اساس اطلاعاتی که در این راهنما آمده، واضح است که تروریست‌ها همه تحولات دنیای آنلاین را موشکافانه رصد می‌کنند و از شکاف‌های موجود برای تقویت نیروهای خود بهره می‌گیرند. در این راهنما به داعشی‌ها هشدار داده شده که برای امن کردن ارتباطات دیجیتال خود از ابزارهایی نظیر کریپتوتکت، تونل‌های تور، وایپر، کریپتوفون و بلک‌فون استفاده کنند و از ابزارهایی نظیر مپ (Mappz) هم برای گمراه کردن سرویس‌های اطلاعاتی درباره مکان‌هایی که در آن حضور داشته‌اند. گفته می‌شود داعشی‌ها حتی سرویس ۲۴ ساعته‌ای برای پاسخ‌گویی به سوالات امنیتی اعضای این شبکه تروریستی راه‌اندازی کرده‌اند.

با این همه، پاول دوروف، بنیان‌گذار تلگرام، می‌گوید «حراست از حریم خصوصی کاربران برای تلگرام اهمیت بیشتری نسبت به وقوع رویدادهای نامطلوبی نظیر تروریسم دارد.» به عبارت ساده‌تر، آنچه از تاکید بنیان‌گذار تلگرام بر حریم خصوصی برمی‌آید این است که امکان رمزگذاری ته به ته رایگان همچنان برای همه کاربران این سرویس بدون سانسور و فیلترینگ فراهم خواهد بود و در چنین سیستمی نمی‌توان راهی برای نفوذ و تجسس یافت یا حد و حصری برای آن تعیین کرد.

تلگرام می‌گوید ۶۰ میلیون کاربر فعال دارد و روزانه بیش از ۱۲ میلیارد پیام تلگرامی میان کاربران این سرویس رد و بدل می‌شود. حالا این اپلیکیشن به شمشیری دولبه تبدیل شده است؛ رمزگذاری تمام‌عیار پیام‌ها در این اپلیکیشن از یک‌سو برای کاربرانی که در سایه حکومت‌های توتالیتر و سرکوبگر زندگی می‌کنند امکان‌گردش آزاد اطلاعات و عبور از سد فیلترینگ را فراهم می‌کند و از سوی دیگر راه را برای جنایت‌های سازمان‌یافته تروریست‌ها هموار می‌سازد.

اما پاول دوروف با اطمینان می‌گوید که توقف رمزگذاری چاره کار نیست، چرا که تروریست‌ها در نهایت پایگاه امنی برای ارتباطات دیجیتال خود خواهند یافت و اگر این سرویس متوقف شود، آنها به سادگی به سرویس دیگری کوچ می‌کنند.